

Høring av endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen

Uttalelse - Den norske tannlegeforening (NTF)

Status: Innsendt til Utdanningsdirektoratet
Innsendt og bekreftet av instansen via: chs@tannlegeforeningen.no

Innsendt av: Camilla Hansen Steinum

Innsenders e-post: chs@tannlegeforeningen.no

Innsendt dato: 01.09.2017

Hvilken organisasjon?: Den norske tannlegeforening (NTF)
Organisasjon (Privat)

Stilling: President

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i utdanningsprogram for helse og oppvekstfag

1. HELSE OG OPPVEKSTFAG

Utdanningsprogram for helse- og oppvekstfag							
	Programområder		Programområder				
Videregående trinn 1 (Vg1)	Videregående trinn 2 (Vg2)	Videregående trinn 3 (Vg3) eller opplæring i bedrift				Fagene til	Yrkesbetegnelser
1. år	2. år	3. år	4. år	5. år			
Helse- og oppvekstfag	Aktivtør	Aktivtørfaget				Fagbrev	Aktivtør
	Ambulansefag 1	Ambulansefaget				Fagbrev	Ambulansearbeider
		Portørfaget 3, 4				Fagbrev	Portør
	Barne- og ungdomsarbeiderfag 2	Barne- og ungdomsarbeiderfaget				Fagbrev	Barne- og ungdomsarbeider
	Fotterapi og ortopediteknikk	Fotterapi				Yrkeskompetanse	Fotterapeut
		Ortopediteknikkfaget				Fagbrev	Ortopeditekniker
	Helsearbeiderfag	Helsefagarbeiderfaget 5				Fagbrev	Helsefagarbeider
	Helseservicefag 6	Apotekteknikk				Yrkeskompetanse	Apotektekniker
		Helsesekretær				Yrkeskompetanse	Helsesekretær
		Tannhelsesekretær				Yrkeskompetanse	Tannhelsesekretær
	Hudpleie	Hudpleier				Yrkeskompetanse	Hudpleier
	Alle programområder	Vg3 påbygging til generell studiekompetanse					Generell studiekompetanse

1 Ny opplæringsmodell for ambulanseslag behandles i egen prosess

2 Som en konsekvens av at design og håndverk deles opp, forsvinner dagens kryssløp fra Vg1 design og håndverk

3 Kan tas som kryssløp fra Vg2 helsearbeiderfag

4 Kan tas som kryssløp fra Vg2 helseservicefag

5 Kan tas som kryssløp fra Vg2 ambulanseslag

6 Foreslag i høringsen om å innføre valgfrie programfag på Vg2 helseservicefag

Det foreslås å innføre valgfrie programfag i Vg2 helseservicefag og å flytte programområdet Vg2 aktivtør fra utdanningsprogram for design og håndverk til utdanningsprogram for helse- og oppvekstfag. Det arbeides i tillegg med å utvikle en ny opplæringsmodell for ambulanseslaget som etter ønske fra faglig råd for helse og oppvekstfag, vil høres separat.

1.1. VG1 HELSE- OG OPPVEKSTFAG

Det foreslås ingen strukturelle endringer på Vg1 helse- og oppvekstfag.

1.2. AMBULANSEFAGET

Forslag til ny opplæringsmodell for ambulanseslaget vil bli behandlet og hørt separat.

1.3. VG2 HELSESERVICEFAG

Det foreslås å innføre valgfrie programfag på Vg2 helseservicefag: helsesekretær, tannhelsesekretær og apotekteknikk.

1.3.1. BEGRUNNELSE FOR INNFORING AV VALGFRIE PROGRAMFAG PÅ VG2 HELSESERVICEFAG

Faglig råd for helse- og oppvekstfag (FRHO) mener det er behov for å innføre fordypningsområder ved å opprette valgfrie programfag i Vg2 helseservicefag: helsesekretær, tannhelsesekretær og apotekteknikk for å gjøre elevene godt forberedt i møte med yrket. FRHO ønsker ikke å dele i tre programområder fordi elevgrunnet er lavt og fordi fagene er beslektet. Å innføre valgfrie programfag kan bidra til økt faglig spesialisering.

Dersom valgfrie programfag begrenser elevenes valg av Vg3 vil dette være en ulempe for elevene som må bestemme yrkesvalg tidligere enn med dagens ordning. Alternativt skal valg av valgfritt programfag i Vg2 helseservicefag ikke begrense elevenes valg av Vg3. Vi ber om høringsinstansenes syn på dette.

Et alternativ til å innføre valgfrie programfag på Vg2 helseservicefag kan være å utnytte de mulighetene som ligger i programfaget *Yrkesfaglig fordypning (YFF)*. Vi ber derfor høringsinstansene vurdere om *Yrkesfaglig fordypning (YFF)* kan være en løsningsom kan gi elever og skoler mulighet til tidligere spesialisering, både i Vg1 og i Vg2. YFF har totalt 421 timer (60 min) fordelt på Vg1 og Vg2. Dersom det viser seg å være et behov kan det også utvikles veiledninger til YFF som tar utgangspunkt i de tre yrkene som Vg2 helseservicefag fører fram til.

Det er i dag krav om autorisasjon for helsesekretær, tannhelsesekretær og apotektekniker fra Helsedirektoratet. Det bør derfor vurderes om valgfrie programfag på Vg2 på helseservicefag får konsekvenser for elevenes valg av Vg3. Faglig råd for helse- og oppvekstfag har anbefalt at det ikke opprettes egne Vg2-tilbud for helsesekretær, tannhelsesekretær og apotekteknikk fordi elevgrunnet er for lavt.

Bør det innføres valgfrie programfag på Vg2 helseservicefag: helsesekretær, tannhelsesekretær og apotekteknikk?

Vet ikke

Den norske tannlegeforening takker for mulighet til å avgi høring. Vårt hørings svar begrenser seg til utdanningen av tannhelsesekretærer.

Den norske tannlegeforening (NTF) deltok i en arbeidsgruppe som i 2016 leverte rapporten:

"Faglig råd for helse- og oppvekstfag 2015/2016 - Innstilling fra arbeidsgruppe tannhelsesekretærutdanning"

I rapporten anbefaler gruppen en modell hvor spesialisering til tannhelsesekretær starter allerede i Vg2. Vi ser nå at dette ikke er tatt til følge fordi elevgrunnet er for lavt. Vi beklager dette. Når denne løsningen nå ikke er aktuell kan det være en løsning å innføre valgfrie programfag på Vg2.

NTF er av den oppfatning at spesialisering i utdanningen bør starte tidligere enn i dagens utdanning, fordi det gir mulighet for større fordypning og en større forståelse for yrket enn det vi ser i dag. Det er behov for mer tid til praksis, og trening på praktiske ferdigheter samt undervisning i spesifikke fag. Som arbeidsgivere ser vi at våre medlemmer etterspør høyere

kompetanse blant tannhelsesekretærene. Tidligere spesialisering vil bidra til at utdanningen er tilpasset behovene ute i tjenesten, som nettopp er målet med å gjøre endringer i dagens modell.

? Dersom valgfrie programfag innføres på Vg2 helseservicefag skal dette ikke begrense elevens valg av Vg3 (helsesekretær, tannhelsesekretær og apotekteknikk).

Nei

Hvis det innføres valgfrie programfag på Vg2 er NTF av den oppfatning at dette må føre til begrenset valg på Vg3. Bare slik kan man få en sterkere fordypning i fagfeltet. Hvis valget ikke begrenses er NTF av den oppfatning at utdanningen vil bli dårligere enn den er i dag fordi en da risikerer elever på Vg3 som ikke har nok kompetanse fra Vg2 i de spesifikke fagene. Vg3 skal ruste studentene for det fremtidige yrkeslivet og da må Vg3 bygge på Vg2.

? Vil valgfrie programfag på Vg2 helseservicefag kunne få konsekvenser for elevenes valg av Vg3 og autorisasjon som helsepersonell?

Vet ikke

Om valgfrie programfag på Vg2 får konsekvenser er jo avhengig av hvordan ordningen blir. Hvis ordningen legger til rette for mer fordypning er jo det bare positivt. Hvis man derimot ikke begrenser mulighetene for å endre valg etter Vg2 vil jo dette føre til lavere kunnskapsnivå som igje kanskje kan få konsekvenser for autorisasjon.

? Bør Vg2 helseservicefag opprettholdes som ett Vg2 uten å innføre valgfrie programfag og heller anvende programfaget yrkesfaglig fordypning i Vg1 og Vg2 for å sikre tidligere fordypning i yrkene?

Vet ikke

NTF mener at begge ordninger bør vurderes. Det viktigste er at så mye tid som mulig på Vg2 brukes til spesialisert utdanning. Kun slik kan man få gode tannhelsesekretærer som kan bidra ute i arbeidslivet på en god måte etter endt utdanning.

NTF vil spesielt peke på viktigheten av å innføre standardisert og obligatorisk praksis.

? Vi ber om høringsinstansenes kommentarer til utvikling av veiledere som alternativ til valgfrie programfag.

NTF er av den oppfatning at nasjonale veileder bør utvikles uavhengig av hvilken modell man ender på. Nasjonale veiledere vil føre til en likeverdig og standardisert utdanning. Vi vil igjen understreke at praksis for tannhelsesekretærer må gjøres obligatorisk og standardisert.

1.4. VG3 BARNE- OG UNGDOMSARBEIDERFAGET

FRHO har presisert at de ikke ønsker endringer i strukturen for barne- og ungdomsarbeiderfaget. Rådet mener at det er endringer i læreplanen for Vg3/opplæring i bedrift som må gjøres, ikke strukturendringer. Deres begrunnelse er at i grunnopplæringen skal grunnelementene i faget utvikles for å kunne arbeide med barn og unge. Videre spesialisering innen ulike områder bør skje på fagskolenivå.

1.5. VG2 OG VG3 AKTIVITØRFAGET

Det vises til forslag om å flytte Vg2 og Vg3 aktivitørfaget fra utdanningsprogram for design og håndverk til utdanningsprogram for helse- og oppvekstfag, se *Design og håndverk, 1.21Vg2 aktivitør og Vg3 aktivitørfaget*.